

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ 2017-2018
ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ στην 5^η Γ.Σ.Ε.Σ. /15-02-2017 του Τ.Ε.Φ.**

A. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

A. Κείμενα

1. Ομήρου *Ιλιάδος* Ω.
2. Θουκυδίδου *Ιστορία*, 5.
3. Ευριπίδου *Μήδεια*.
4. Απόσπασμα από ρητορικό κείμενο.

B. Γραμματολογία

5. Γραμματολογία: περί ομηρικού έπους, ιστοριογραφίας και τραγωδίας (από οποιαδήποτε βιβλίο αρχαίας ελληνικής γραμματολογίας)

Στο 1 θα ζητηθούν μετάφραση, πραγματολογικά και ερμηνευτικά σχόλια και μετρική ανάλυση και στα 2-3 θα ζητηθούν μετάφραση, πραγματολογικά και ερμηνευτικά σχόλια.

Στο 4 θα ζητηθούν μετάφραση, γραμματική και συντακτική ανάλυση.

Υπενθυμίζεται ότι οι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές της Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας, πέραν των κειμένων της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας και της Γραμματολογίας (όπως αυτά ορίζονται στην εξεταστέα ύλη), θα εξεταστούν επίσης και σε ένα άγνωστο κείμενο της Λατινικής Πεζογραφίας (μετάφραση – συντακτικές και γραμματικές παρατηρήσεις).

B. ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

A. Κείμενα:

- Βεργιλίου *Αινειάδα*, βιβλίο 6
- Ορατίου *Ωδές*, βιβλίο 4
- Κικέρωνα *In Catilinam I*

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

- Βεργιλίου *Αινειάδα*:
R. G. Austin, *Βεργιλίου Αινειάδος βιβλίο VI* (μτφ. Α. Τρομάρας), Θεσσαλονίκη, Univ. Studio Press, 2005.
Δ. Γ. Γεωργοβασίλης, *Βεργιλίου Αινειάς. Βιβλίο VI*, Αθήνα, εκδ. Παπαδήμα, 1987.
Ph. Hardie, *Βεργίλιος* (μτφ. Ειρ. Μητούση, επιμ. Β. Φυντίκογλου), Θεσσαλονίκη, Univ. Studio Press, 2005
- Α. Πανοφοροπούλου, *Ποπλίου Βεργιλίου Μάρωνος Αινειάς. Εισαγωγή-Εμμετρη Μετάφραση*, Αθήνα, Μακεδονικές Εκδόσεις, 2001.
- Οράτιος *Ωδές*:
Κ. Γρόλλιος, *Οράτιος, Οι Ωδές βιβλίο IV*, Αθήνα, Εστία, 2003.

A. N. Μιχαλόπουλος, X. N. Μιχαλόπουλος, *Ρωμαϊκή Λυρική Ποίηση, Οράτιος Carmina*, Ελληνικά Ακαδ. Ηλεκτρ. Συγγράμματα 2015
http://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/2905/1/00_master_document-KOY.pdf.

- Κικέρωνας *In Catilinam I*:

Κ. Τσάτσος, *Κικέρων: Τέσσερις λόγοι κατά Κατιλίνα. Οι λόγοι για τον Μάρκελλο και τον Λιγάριο*, Αθήνα, Εστία, 2012.

Επισημαίνεται ότι οι υποψήφιοι / υποψήφια θα εξεταστούν στη μετάφραση κειμένου που περιλαμβάνεται στην εξεταστέα ύλη, καθώς και σε πραγματολογικά και ερμηνευτικά σχόλια για το συγκεκριμένο κείμενο.

B. Γραμματολογία:

- Ιστοριογραφία
- Νεωτεροί ποιητές
- Το φιλοσοφικό έργο του Κικέρωνα και του Σενέκα

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

M. v. Albrecht, *Ιστορία της Ρωμαϊκής Λογοτεχνίας*, (μτφ. Δ. Ζ. Νικήτα), Ηράκλειο, ΠΕΚ, 2013.

E. J. Kenney & W. V. Clausen, *Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας*, (μτφ. Θ. Πίκουλα, Α. Σιδέρη-Τόλια), Αθήνα, εκδ. Παπαδήμα, 1998.

H. J. Rose, *Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας*, (2 τόμοι) (μτφ. Κ. Χ. Γρόλλιος), Αθήνα, ΜΙΕΤ 1980.

Υπενθυμίζεται ότι οι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές της Λατινικής Φιλολογίας, πέραν των κειμένων της Λατινικής Λογοτεχνίας και της Γραμματολογίας, όπως αυτά ορίζονται παραπάνω, θα εξεταστούν, επίσης, και σε ένα άγνωστο κείμενο της Αρχαίας Ελληνικής Πεζογραφίας (μετάφραση – συντακτικές και γραμματικές παρατηρήσεις).

Γ. ΠΑΠΥΡΟΛΟΓΙΑ

- E. G. Turner, *Ελληνικοί Πάπυροι. Εισαγωγή στη μελέτη και τη χρήση των παπυρικών κειμένων*, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 32000.
- Χ. Ιωαννίδου, *Πολιτισμικές Προκαταλήψεις και αλληλεπιδράσεις στην Αρχαιότητα. Το παράδειγμα της Ελληνορωμαϊκής Αιγύπτου*, Καρδαμίτσα, Αθήνα.

Θα ζητηθεί μεταγραφή, χρονολόγηση και μετάφραση παπυρικού κειμένου (3ος αι. π.Χ. - 6/7 αι. μ.Χ.)

Υπενθυμίζεται ότι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές της Παπυρολογίας, πέραν της εξεταστέας ύλης της Παπυρολογίας (όπως αυτά ορίζονται στην εξεταστέα ύλη), θα εξεταστούν επίσης και σε ένα άγνωστο αρχαίο ελληνικό κείμενο επιλογής της Κατεύθυνσης της Παπυρολογίας, (μετάφραση – συντακτικές και γραμματικές παρατηρήσεις).

Δ. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Α. Θεωρία Λογοτεχνίας

- Βελουδής Γ., *Γραμματολογία. Θεωρία της λογοτεχνίας*, Δωδώνη, Αθήνα, 1994.
- Fokkema D. - Ibsch E., *Θεωρίες λογοτεχνίας του Εικοστού Αιώνα. Δομισμός, Μαρξισμός, Αισθητική της πρόσληψης, Σημειωτική*, μτφρ.: Γ. Παρίσης, επιμ.: Γ. Καψωμένος, Εκδόσεις Πατάκη 1998.

Β. Γραμματολογικές μελέτες

- Κ. Θ. Δημαράς, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας* (εκδ. Γνώση 2000).
- Λ. Πολίτης, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας* (εκδ. Μ.Ι.Ε.Τ.).
- Μ. Vitti, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας* (εκδ. Οδυσσέας).
- Ρ. Μπήτον, *Εισαγωγή στη Νεότερη Ελληνική Λογοτεχνία* (εκδ. Νεφέλη).

Γ. Κείμενα¹

- Κ. Γ. Κασίνη, *Νεοελληνική Λογοτεχνία από τις αρχές έως την Επανάσταση. Συγχρονική ανθολογία κειμένων. Ποίηση - Πεζογραφία - Θέατρο - Διάλογος - Επιστολή*, Αθήνα, εκδ. Πορεία, 2006.
- Βασίλειος Διγενής Ακρίτης και τα άσματα του Αρμούρη και του Υιού του Ανδρονίκου, επιμ. Στυλιανός Αλεξίου, σειρά "Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη, ΠΟ 51", Αθήνα, εκδ. Εστία.
- Αδαμάντιος Κοραής, «Επιστολή προς Αλέξανδρον Βασιλείου» (στο Αδ. Κοραή, *Προλεγόμενα στους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς*, τόμ. Α', εκδ. Μ.Ι.Ε.Τ 1986, σσ. 1-56)
- Διονύσιος Σολωμός, *Ποιήματα* (εκδ. Ίκαρος, 1986)
- Α. Κάλβος, *Ωδαί* (εκδ. Ίκαρος 2000)
- Εμμανουήλ Ροΐδης, *Πάπισσα Ιωάννα* (εκδ. Εστίας [Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη], πριν στις εκδ. Ερμής 1988)
- Π. Καλλιγιάς, *Θάνατος Βλέκας* (εκδ. Ιδρύματος Ουράνη, 1991)
- Γρ. Παλαιολόγος, *Πολυπαθής* (εκδ. Εστίας [Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη], πριν στις εκδ. Ερμής 1989)
- *Στρατιωτική ζωή εν Ελλάδι* (εκδ. Εστίας [Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη], πριν στις εκδ. Ερμής 1977)
- Δημήτριος Βικέλας, *Λουκής Λάρας* (εκδ. Εστίας [Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη], πριν στις εκδ. Ερμής 1999)
- Κ. Παλαμάς, *Ο δωδεκάλογος του γύφτου και «Η φοινικιά»* (από τα *Άπαντα*, εκδ. Μπίρη - Γκοβόστη)
- Γεώργιος Βιζυηνός, *Νεοελληνικά Διηγήματα* (εκδ. Εστίας [Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη], πριν στις εκδ. Ερμής 1980)
- Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, *Αυτοβιογραφούμενος* (εκδ. Εστίας [Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη], πριν στις εκδ. Ερμής 1974)
- Ανδρέας Καρκαβίτσας, *Ο ζητιάνος* (εκδ. Καρδαμίτσα 1985)
- Κ. Π. Καβάφης, *Ποιήματα* (τα 154, εκδ. Ίκαρος, 1963 [συνεχείς ανατυπώσεις σε έναν πλέον τόμο])

¹ Παρακαλούνται οι υποψήφιοι να συμβουλευτούν τις συγκεκριμένες εκδόσεις που αναφέρονται.

- Κωνσταντίνος Καρυωτάκης, *Ποιήματα και πεζά* (εκδ. Εστίας [Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη], πριν στις εκδ. Ερμής 1986)
- Κωνσταντίνος Θεοτόκης, *Οι σκλάβοι στα δεσμά τους* (εκδ. Γράμματα 1994)
- Κωνσταντίνος Χατζόπουλος, *Ο πύργος του Ακροπόταμου* (Οδυσσέας, 1986)
- Δημοσθένης Βουτυράς, *Διηγήματα* (εκδ. Ιδρύματος Ουράνη, 2001)
- Στρατής Μυριβήλης, *Η ζωή εν Τάφω* (εκδ. Εστία, 1991)
- Ηλίας Βενέζης, *Το νούμερο 31328* (εκδ. Εστία, 1992)
- Γιώργος Θεοτοκάς, *Ελεύθερο Πνεύμα*, (εκδ. Εστία, 1979)
- Κοσμάς Πολίτης, *Eroica* (εκδ. Εστίας [Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη], πριν στις εκδ. Ερμής 1995)
- Κώστας Βάρναλης, *Σκλάβοι Πολιορκημένοι* (εκδ. Κέδρος 1990)
- Άγγελος Σικελιανός, *Λυρικός βίος τ. Δ΄* (Ίκαρος 1965)
- Νίκος Καζαντζάκης, *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά* (εκδ. Ελένης Καζαντζάκη 1999)
- Στρατής Τσίρκας, *Ακυβέρνητες Πολιτείες* (εκδ. Κέδρος 2005)
- Δημήτρης Χατζής, *Το τέλος της μικρής μας πόλης* (εκδ. Ροδακίό 1999)
- Μέλπω Αξιώτη, *Δύσκολες Νύχτες* (από τα Άπαντα, εκδ. Κέδρος 2002)
- Νίκος Εγγονόπουλος, *Ποιήματα* (εκδ. Ίκαρος 1977)
- Ανδρέας Εμπειρικός, *Η Σήμερα ως Αύριον και ως Χθες* (εκδ. Αγρα 1985)
- Γιώργος Σεφέρης, *Ποιήματα* (εκδ. Ίκαρος 1985)
- Γιώργος Σεφέρης, *Δοκιμές*, τόμος Α΄ (εκδ. Ίκαρος 1984).
- Οδυσσέας Ελύτης, *Ποίηση* (εκδ. Ίκαρος 2002)
- Γιάννης Ρίτσος, *Ανθολογία Γιάννη Ρίτσου* (εκδ. Κέδρος, 2000)
- Μανόλης Αναγνωστάκης, *Τα ποιήματα* (εκδ. Στιγμή 1986)
- Τάκης Σινόπουλος, *Συλλογή II* (εκδ. Ερμής 1997)
- Μίλτος Σαχτούρης, *Ποιήματα (1945-1971)* (εκδ. Κέδρος 1988)
- Άρης Αλεξάνδρου, *Το Κιβώτιο* (εκδ. Κέδρος 1974)
- Αντρέας Φραγκιάς, *Το Πλήθος* (2 τόμοι, εκδ. Κέδρος 1986-8)
- Θ. Βαλτινός, *Το Συναξάρι του Ανδρέα Κορδοπάτη* (εκδ. Κέδρος 1982 /Ωκεανίδα 2001)
- Κώστας Ταχτσής, *Το τρίτο στεφάνι* (εκδ. Εξάντας 1987)
- Γ. Ιωάννου, *Η Σαρκοφάγος* (εκδ. Κέδρος 1988)

Ε. BYZANTINΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

A. Κείμενα

1. Άννης Κομνηνής Αλεξιάς (προοίμιον, βιβλία Α΄ και ΙΕ΄), έκδ. D. R. Reinsch - A. Kambylis, *Annae Comnenae Alexias*. CFHB 40, Berlin/New York 2001
2. Ύμνοι Ρωμανού του Μελωδού (Κοντάκια 1, 4, 5, 9, 10, 17, 19, 21, 22, 26, 33, 34), έκδ. P. Maas - C. Trypanis, *Sancti Romani Melodi Cantica: cantica genuina*. Oxford 1963)
3. Κωνσταντίνου Προφυρογεννήτου Βίος Βασιλείου, έκδ. I. Ševčenko, *Chronographiae quae Theophanis Continuati nomine fertur Liber quo Vita Basilii Imperatoris amplectitur*. CFHB 42, Berlin/Boston 2011

B. Παλαιογραφία

Πίνακες 13, 15, 20, 22, 45 από το εποπτικό υλικό της H. Follieri, *Codices graeci Bibliothecae Vaticanae selecti temporum locorumque ordine digesti commentariis et transcriptionibus instructi* [Exempla scripturarum IV], Apud Bibliothecam Vaticanam 1969. (Θα ζητηθεί μεταγραφή αποσπασμάτων από άλλο φύλλο των ιδίων χειρογράφων)

Γ. Γραμματολογία & Μελέτες

1. Γραμματολογία:

1. H. Hunger, Βυζαντινή λογοτεχνία. Η λόγια κοσμική γραμματεία των Βυζαντινών, τόμ. Β', Αθήνα, 1992, 13-32, 131-281.
2. Θ. Δετοράκης, Βυζαντινή υμνογραφία (πανεπιστημιακές εκδόσεις), β' έκδ. με προσθήκες, Ηράκλειο 1997, 29-97.

2. **Μελέτες:** Liz James (ed.), Εγχειρίδιο Βυζαντινών Σπουδών. Μέρος Γ' Διαβάζοντας βυζαντινά κείμενα (M. Mullett, Δίχως δραματική τέχνη, ποίηση, μυθοπλασία, αναγνώστες, λογοτεχνία, M. Whitby, Ρητορική ζητήματα, R. Scott, Κείμενο και συγκείμενο στη βυζαντινή ιστοριογραφία, E. Μπουρμπουχάκης/I. Nilsson, Βυζαντινή αφήγηση: Η μορφή της αφήγησης ιστοριών στο Βυζάντιο, J. Waring, Βιβλιακός πολιτισμός στο Βυζάντιο), Αθήνα, Παπαδήμα 2014, 407-512.